

LETNÉ KINO POD HRADOVOU 2024

9 JÚL
16 JÚL
6 AUGUST
13 AUGUST
20 AUGUST

premietame na nádvorí MsKS júl 21:30 august 21:00 vstupné 3 €

DETSKÉ FILMY Kino pod Hradovou 2024

9. júl 2024
16. júl 2024
6. august 2024
13. august 2024
20. august 2024

Premietame v KINOSÁLE MsKS
Začiatok predstavenia o 17:00
Vstupné: 3,00 €

MASKA V OBJEKTÍVE

prípravuje ďalší ročník fotografickej súťaže

Využite tak príležitosť počas leta a zachyťte to najkrajšie v území Muránskej planiny a Čierneho Hrona... potom nezabudnite poslať svoju najlepšiu foto do našej súťaže.

Čaká Vás zaujímavá odmena!

Viac informácií o podmienkach súťaže Vám prinesieme **UŽ V SEPTEMBRI**

Leto v Mestskej knižnici A. H. Škultétyho

Počas dvoch prázdninových mesiacov ponúkame všetkým záujemcom - čitateľom, občanom, priateľom i návštevníkom nášho mesta - nasledovné aktivity: Mestská knižnica v Tisovci pripravila veselú letnú hru na Šťavici, ktorej sa môžete zúčastniť až do konca augusta. Čaká na vás 11 rozprávkových úloh. Nezabudnite si so sebou zobrať pero, papier, alebo hotový pracovný list z knižnice. V knižnici si po predložení správnych odpovedí môžete vyzdvihnúť malú odmenu.

Počas júla môžete v knižnici navštíviť výstavu najkrajších kníh, kalendárov a propagačných materiálov o Slovensku, kde aj naše mesto Tisovec má svoje dve ocenené publikácie.

Pozývame vás aj na prehliadku výstavy Dušana Hutku, Krásky dreva, v Galérii kultúrneho strediska. Výstava je prístupná počas pracovného týždňa v čase otváracích hodín knižnice.

Aj v tomto roku sme sa zapojili do podujatia Prečítané leto. Každý týždeň Vás čakajú výstavy kníh na jednotlivé témy, z ktorých si môžete vybrať na čítanie naozaj zaujímavé tituly. A k niektorým témam sú pripravené u nás aj podujatia s tvorivými dielničkami. A to:

9. 7. o 15,00 - O srdiečkach (slová, ktoré mi pripomenú, že som ľúbený)

16. 7. o 15,00 - O nohách (slová, ktoré mi dodajú odvahu)

23. 7. o 15,00 - O ihriskách (slová, ktoré napravia chyby u kamarátov)

13. 8. o 15,00 - O nápadoch (slová, vďaka ktorým niečo zmeníme)

20. 8. o 15,00 - O záhradách (slová, ktoré nám všetkým pomáhajú rásť)

28. 8. Vás pozývame na 5. ročník podujatia Noc literatúry a otvorenie výstavy Rok slovenských žien v národnom hnutí, ktorú pripravujeme v spolupráci s MO Matice slovenskej.

Pre bližšie informácie sledujte náš FB profil. Prajeme všetkým krásne leto a najkrajšie chvíle s dobrou knihou.

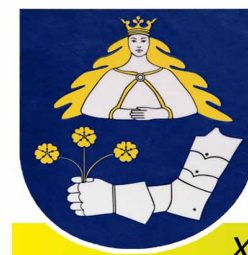
**Aj v roku 2024/2025
môžeme nakúpiť nové knihy do našej knižnice
vďaka podpore
FONDU NA PODPORU UMENIA,
ktorý podporil náš projekt
"NOVÉ KNIHY V KNIŽNICI = SPOKOJNÍ ČITATELIA V MESTE"
sumou 1600,00 €.**

Spolufinancovanie zabezpečí MESTO TISOVEC zo svojho rozpočtu.

V dňoch 13. - 19. 7. usporadúva Jazdecký klub pod Okružlou skalou jazdecký kurz. V rámci celého roka ponúka 2-4 dňové putovania na koňoch pre pokročilých jazdcov. Viac info na stránkach klubu.

19. - 21. 7. organizuje Back to elements Tisovec medzinárodné zápasnícke sústreďenie s českým reprezentačným trénerom pre registrovaných zápasníkov. Tréningy v telocvični budú prístupné pre verejnosť.

Komisia a oddelenie kultúry pripravujú v letných mesiacoch podujatia Stretneme sa na kupku a Karneval na kolieskach. O presných termínoch vás budeme informovať.

Tisovský mesačník

7-8

XXXIV. ROČNÍK

júl-august 2024

číslo 7-8

cena: zdarma

XXIX. DNI MESTA TISOVEC v obraze (aj na s. 6)

XXIX. DNI MESTA TISOVEC

Dni mesta Tisovec 2024 sa skončili. Na ich príprave sme pracovali naozaj dlho a snažili sme sa vyskladať program tak, aby bol zaujímavý pre všetky vekové kategórie, pre obyvateľov i návštevníkov nášho mesta. A, aspoň z nášho pohľadu organizátorov, dopadli na výbornú.

Tohtoročné oslavy Dní mesta Tisovec sa konali v dňoch 28. a 29. júna 2024, pri príležitosti 690. výročia 1. písomnej zmienky o Tisovci.

Začali sme v piatok otvorením výstavy KRÁSY DREVA tisovského výtvarníka Dušana Hutku. To, čo on vidí v starom dreve, je naozaj jedna báseň. Viacúčelové plastiky vytvorené prevažne z jedného kusa dreva, ktoré doplnia kovom, kameňom, zvoncami, obdivovali všetci návštevníci, ktorí sa vernisáže zúčastnili. O malý kultúrny program sa postarali Milan Katreniak hrou na fujare a svojou poéziou Karol Hruška. Výstava je sprístupnená verejnosti do 9. augusta počas otváracích hodín knižnice, kde si môžete vyzdvihnúť kľúče, alebo po dohovore s autorom. Naozaj sa oplatí vidieť.

Podvečer sme pokračovali slávnostným zasadnutím mestského zastupiteľstva, počas ktorého boli odovzdané nasledovné ocenenia:

Ďakovné listy za vzorné a príkladné správanie, za vynikajúce vzdelávacie výsledky počas celého štúdia na základnej škole, za úspešnú reprezentáciu školy a Mesta Tisovec, ako aj vecné dary získali žiačky Nela Tokárová a Laura Tremmelová. CENY PRIMÁTORA MESTA pre rok 2024 boli udelené:

- Ing. Petrovi Mináčovi za jeho významný prínos a zásluhy o spoločenský a ekonomický rozvoj mesta Tisovec počas dlhoročného pôsobenia vo funkcii primátora, - občianskemu združeniu OFF ROAD Club Tisovec pri príležitosti 20. výročia vzniku medzinárodného offroadového podujatia a za reprezentáciu mesta Tisovec, - občianskemu združeniu Klub slovenských turistov Tisovec pri príležitosti 100. výročia založenia turistického oddielu a za udržiavanie turistických tradícií v meste Tisovec, - občianskemu združeniu Klub slovenských turistov TO KOS Rimavská dolina so sídlom v Tisovci pri príležitosti 40. výročia založenia turistického oddielu a za propagáciu nášho mesta na turistických podujatiach.

Stopy v čase

Kto dobrovoľne bráni vlasť, štastie detí, zaslúži si meno hrdina.

Bolo to dávno?

80 liet. Na odvahu a statočnosť sa nezabúda. Čas, ktorý žijeme, umocňuje význam SNP. S hrdosťou môžeme povedať, že v protifašistickom odboji obstáli Tisovčania čestne! Odhodlaním, odvahou, obeťami zanechali nezmazateľnú stopu v regionálnej histórii. K prehĺbeniu jej poznania prispieva Ing. Dušan Hutka, ktorý zhromaždil vierohodný materiál, doplnil dobovou fotodokumentáciou, aby spracoval osudy účastníkov Povstania, ktorí dobrovoľne riskujú životy prispeli k boju za oslobodenie vlasti. Cenným príspevkom, ktorým autor vyjadril obdiv a úctu tým, ktorí nestáli bokom, je to poďakovanie za hrdinstvo, v stopách ktorého treba kráčať aj v súčasnosti! Som presvedčená, že jeho náročná a záslužná práca sa tiež stane súčasťou dokumentov Múzea SNP v Banskej Bystrici. Úprimné poďakovanie pán Ing. Hutka.

Mgr. Vlasta Krišková, dcéra účastníka SNP

CENA MESTA TISOVEC pre rok 2024 bola udelená naozaj výnimočnému človeku - pri životnom jubileu za celoživotnú prácu fotografa mesta Tisovec a za reprezentáciu nášho mesta doma i v zahraničí túto cenu získal MILAN SLABEJ. Už viac ako 50 rokov cez oko fotoaparátu zachytáva nielen krásu okolitej prírody, ale tiež kultúrny a spoločenský život nášho mesta. Fotoaparát z ruky ešte neodkladá. Stále chodí na také akcie, ktoré je potrebné uchovať pre budúce generácie. A tak mu chceme pri jeho vzácnom jubileu poďakovať za tú neúnavnú prácu a ochotu zachytiť a uchovať život v našom meste.

V kultúrnom programe vystúpil fenomenálny gitarista David Bílek, ktorý svojou hrou pripravil krásny umelecký zážitok nielen oceneným, ale všetkým divákom, za čo si vyslúžil zaslúžený standing ovation.

Sobota sa niesla v tradičnom duchu. Na Námestí domáci i cezpoľní remeselníci predstavili a ponúkali výrobky svojich rúk - drevené riady, stolčeky, ozdoby do vlasov, hačkované hračky, vyšívané a paličkované obrusy, krajky, šúpolienky, vyšívané tašky, maľované textilné doplnky, prútené košíky, hlinený riad, výrobky z kože, drevené plastiky, sladký med i medovinu a mnoho ďalšieho zaujímavého tovaru.

Pri škole si všetci záujemcovia a záujemkyne mohli zaskákať pri skvelej hudbe na športových trampolínkach.

Na tržnici sa o občerstvenie postarali: Salaš Zbojská - syrové a mäsové výrobky, baraní perkelt, bryndzové halušky, držkový guláš a Agrofarma Dianiška tiež ponúkala svoje vychyrené syrové dobroty, med či "vrtušovský krajec".

Na dvore kultúrneho domu už od rána rozvoniavali "Kotlíkové špeciality". Do tohtoročného súťažného zápolenia sa pustilo 9 družstiev:

Veselá Stonožka varila českú kulajdu, Tisovský spolok tenistov pripravil kapustnicu s gemerským koláčom, Štyri baby sa pustili do babguláša, Back to Elements ponúkli fitnessguláš, miestni rybári okrem nesúťažných pečených rýb pripravili aj súťažnú fazuľovicu a DS Daxner ťapkali bryndzové ťlapkance. Na pôdiovom 3. mieste sa umiestnili futbalisti MŠK Tisovec so svojim gulášom, druhé miesto patrí družstvu SiMaMaTE (školský inšternát SOŠ) a ich kapustnici a prvé miesto si právom zaslúžili

naši priatelia z DS Pivnica (Srbsko) a ich sladký bôb. O sladkú bodku po obede v podobe rôznych koláčikov sa pričínili členky Klubu dôchodcov v Tisovci.

Pre deti bolo okrem maľovania na tvár, detských atrakcií, či sokoliarskeho vystúpenia, pripravené na nádvorí radnice veselé divadelné predstavenie AKO SME DOŠLI AŽ K REPE v podaní členov DS Daxner. A bavili sa nielen deti, ale aj ich rodičia.

Popoludní bol hlavným programom HISTORICKÝ SPRIEVOD, počas ktorého sme predstavili najdôležitejšie míľniky z histórie nášho mesta od najstarších čias až po súčasnosť, či zaujímavé osobnosti Tisovca. Poďakovanie patrí všetkým dobrovoľníkom, ktorí sa do sprievodu zapojili - viac ako 130 ľudí (primátor, mestskí poslanci, hostia a priatelia z družobných obcí Ludgeřovice a Pivnica, členovia DFS Čížiček, členovia JK Pod Okrúhlou skalou, DH Hradovanka, Mužský spevokol Sama Daxnera, DS Daxner Tisovec, DS Katalpa Hnúšťa, rodina Belicová, Dušan Brna a Cavarovci, Vierka Miklová a Denisa Mániová, Jana a Ninka Kubíniové, Saskia Hrončeková, Ľubica Sabová, žiaci Základnej školy Dr. V. Clementisa Tisovec, turisti TO KOS Rimavská dolina, futbalisti MŠK Tisovec, tisovskí jaskyniari, členovia Back to Elements, poľovníci miestnych spolkov a združení, dobrovoľní hasiči, členovia OFF ROAD Clubu Tisovec), 4 kone, 3 psy, v sprievode 4 autá a na parkovisku pri pošte boli vystavené stroje miestnych firiem - Mestské lesy, vojenská UDS-ka z CSM-ky, a ťažké lomové stroje z Calmitu. Naozaj všetkým veľmi pekne ďakujeme.

A o program na tribúne sa postarali: folklórny súbor GUSLE zo Srbska, spevácke duo Mirka a Ondrej, Lukáš Adamec so svojou skupinou a večer vystúpila pražská skupina Smokie Revival. A nakoniec večer pokračoval tanečnou zábavou v sále MsKS, kde do tanca hrali chlapi z DEZÉNU.

Veríme, že pripravený program zaujal všetkých, domácich i hostí a priateľov, že sme spolu v meste prežili naozaj spoločne krásne chvíle, na ktoré budeme v dobrom spomínať až do najbližších, a to už XXX. Dní mesta Tisovec v roku 2025. Tak dovidenia!

Mirka Kojnoková

V Sliezsku

8. a 9. júna 2024 sme boli s poslancom a riaditeľom MsL Ing. Karolom Kubínim spolu s mojou manželkou mestským zastupiteľstvom delegovaní zúčastniť sa podujatia Janáčkův máj v Chráme sv. Mikuláša v partnerských Ludgeřoviciach. Na koncerte vystúpili organista Pavel Kohout a violistka Jitka Hosprová. So starostom obce Mgr. Danielom Havlíkom, ktorý sa nám celý čas venoval, sme si prezreli obec aj priľahlé lokality. Zazažili sme príjemné chvíle v družnej debata tak, ako sa na bratov patrí. Ďakujeme za zmyslupne prežitý čas a prehĺbenie priateľských vzťahov.

*Štefan Sabó
foto: Dalibor Valek*

Spoza dverí

Jún, posledný školský mesiac plný rozkvitnutých lúk, prichádzajúceho leta a najdlhších dní. Veru najdlhších! Mnohí sa nevedeli dočkať jeho konca, lebo v detských očkách im už svietila krásna vidina dvoch prázdninových mesiacov, kedy sa konečne zavrú školské brány a celá školská osádka má pred sebou zaslúžený oddych. Utíchnu neuveriteľne silné a nekonečné decibely detských hlasov, pravidelného zvonenia, presného nástupu na hodinu a domáce učenie-mučenie.

Aj náš tisovský jún sa niesol nielen v posledných poryvoch vzdelávania a naprávania si hodnotenia vedomostí, ale aj v polovičnom dovoľenkovom duchu, kedy sa žiaci zúčastňovali najrôznejších výletov a aktivít. Všetko sa začalo 5. júna Literárnou exkurziou pod názvom Rimavskou dolinou. Zúčastnilo sa jej 40 žiakov. Cieľom bolo poznávanie literárnych dejateľov, na ktorých môžeme byť v našom regióne právom hrdí - Dr. V. Clementis, Terézia Vansová, Matej Hrebenda, Ján Francisci Rimavský, Ľudovít Kubáni... Putovanie po stopách literárnej minulosti bolo ukončené v rozprávkovej obci Drienčany, kde deti mali možnosť nahliadnuť do života a tvorby Pavla Dobšinského pod odborným vedením manželov Gabčanovcov (ev. farára a ev. farárky), ktorým ďakujeme za pútavý výklad a milé prijatie. Organizovala Mgr. M. Svobodová s dozorom Bc. B. Guzmovej a Ing. J. Belicovej.

11. júna sa žiaci I.AB a II.AB zas povozili na Čiernohorskej železnici, ktorá ich previezla z Čierneho Baloga do Dobroče a späť. Potom sa presunuli do dedinky Bystrá, kde absolvovali hodinovú prehliadku Bystrianskej jaskyne. Dobrú náladu a šťastný návrat domov zabezpečili triedne pani učiteľky.

O deň neskôr, v stredu 12. júna, 46 žiakov absolvovalo exkurziu do Atómovej elektrárne Jaslovské Bohunice. Dozvedeli sa, ako také elektrárne pracuje, ako sa likviduje nebezpečný rádioaktívny odpad, čo-to z histórie prevádzky reaktorov, či podstatu štiepnej reakcie. Neskôr sa zabávali s interaktívnymi náučnými modelmi a hrami zameranými na magnetizmus, zemetrasenie, počas rozpadu, ionizačné žiarenie a mechanickú výrobu elektrickej energie. Na záver si pre nich sprievodcovia pripravili kvíz. Víťazom sa stal Milan René Matucha (IX. B). Ďalšou ich zastávkou bola Mohyla M. R. Štefánika v Brezovej pod Bradlom. Cesta domov im ubehla rýchlo a za spevu. Navzájom si za tento príjemne prežitý spoločný deň ďakujú Ing. M. Kochanová, Mgr. G. Kéry a Mgr. Š. Deneš, PhD. Posledná tretia exkurzia, samozrejme okrem individuálnych triednych výletov, smerovala do Košíc. Žiaci spoznávali historické jadro. Navštívili Miklušovu väznicu a katov byt. Vyobdivovali väzenskú kuchyňu, ale aj rôzne nástroje z mučiarnie.

V tvorivých dielňach si vyskúšali prácu s hlinou, kožou, drôtom, či maľbu na sklo. Iná partia sa realizovala v Sieni elektrických výbojov, ktorá im umožnila priame stretnutie s elektrinou. Efektne exponáty spojené s interakciou vyvolali u žiakov nadšené ohlasy a výkriky. Nadšenie ich neskôr neopustilo ani v atraktívnom prostredí vedecko-technického centra. Na záver návštevy Slovenského technického múzea sa vydali na dobrodružnú cestu vesmírom v planetáriu, kde mali možnosť pozorovať nočnú oblohu plnú súhvezdí, ako keby ju pozorovali priamo v noci na lúke. Žiaci skonštatovali, že sa naplnili všetky ich očakávania. Organizačne akciu zvládli Mgr. P. Cavarová, Mgr. D. Bálintová a Bc. B. Guzmová.

Od pondelka, 17. júna, štvrtáci absolvovali týždenný základný plavecký kurz v našom kúpalisku v Športovom areáli Rudolfa Valenta. Cieľom výcviku, ktorý prebiehal pod vedením zodpovedných učiteliek, bolo vytvoriť u žiakov pozitívny vzťah k vodnému prostrediu, odbúrať strach z vody a naučiť ich správnej technike plaveckých spôsobov: kraul, znak a prsia. Počas piatich dní s nadšením zvládali prvé dotyk s vodou, základné techniky plávania a prekonávali počiatočný strach. Každý sa

snažil a robil pokroky vlastným tempom. Najdôležitejšia však bola radosť detí z pobytu vo vode, čo bolo celý čas na ich tvárach aj vidieť. Svetový deň životného prostredia (5. jún) si v špeciálnych triedach pripomenuli blokovou výučbou. Environmentálne aktivity mali zamerané na jednotlivé zložky životného prostredia. Túto dôležitú tému sa však všetci snažíme implementovať do najrôznejších vyučovacích predmetov počas celého školského roka. Veď v dnešnom svete je pozitívny vzťah k životnému prostrediu veľmi dôležitý, pretože častokrát čelíme rôznorodému neprimeranému správaniu. „Tak nevhodnou

činnosťou ovplyvňujeme prírodu, ba aj svoj vlastný priestor, v ktorom žijeme. Jedným zo spôsobov, ako eliminovať a zbavovať sa negatívneho postoja k životnému prostrediu, je práve prostredníctvom edukácie a výchovy žiakov", informuje Ing. Danka Bálintová.

Neobišli nás ani literárne súťaže vo vlastnej tvorbe. V Hnúšti, počas Dní ich mesta, sa uskutočnil už XXIV. ročník regionálnej súťaže literárnych prác žiakov základných a stredných škôl **HREBENDOVA KAPSA**. A výsledky? POÉZIA: I. kategória: 2. miesto: Janka Belicová (IV.A) – Ja a môj psík; II. kategória: 1. miesto: Milan René Matucha (IX.B) – Nezabudnem... (báseň uverejnená v JÚL - AUGUSTovom Tisovskom mesačníku); PRÓZA: II. kategória: 3. miesto: Laura Tremmelová (IX.A) – Úvaha o živote pätnásťročnej.

Zúčastnili sme sa aj XXV. ročníka Literárnej súťaže Vladimíra Mináča, ktorú organizuje ZŠ s MŠ V. Mináča v Klenovci. Zapojilo sa do nej 6 základných škôl, ktoré súťažili v troch kategóriách. Naše výsledky: II.kategória: 1.miesto: Arthur Krankuš (VI.A) – Starý smrek; III. kategória: 2.miesto: Milan René Matucha a 3.miesto: Laura Tremmelová. Všetkým víťazom GRATULUJEME a prajeme veľa zaujímavých nápadov pre ďalšiu tvorbu!

27. júna vyvrcholili naše niekoľkotýždňové tanečné prípravy z každej triedy – LETNOU TANEČNOU SHOW, ktorá sa už stala súčasťou Dní mesta Tisovec. Rodičia i ostatní občania mali možnosť vidieť najrôznejšie tance, tento rok spestrené vystúpeniami aj detí z materskej školy, študentov zo stredných škôl a samozrejme cvičencami Back To Elements Erika Lopušného.

Veľké poďakovanie patrí teda všetkým pani učiteľkám za nácvik žiakov, školníkovi Julkovi za ozvučenie, vedeniu školy za organizačné zabezpečenie, mestu Tisovec za tribúnu, Službám mesta Tisovec, Mestskému kultúrnemu stredisku a samozrejme všetkým

ostatným, ktorí svojou aktivitou prispeli k bezproblémovému priebehu tejto veľkej akcie. Tento rok ju zastrešili Mgr. E. Hanusková a Mgr. K. Antalová.

28. júna sa škola rozlúčila so svojimi žiakmi slávnostným spôsobom, ktorý pokračoval na MsÚ, kde si svoje záverečné vysvedčenia prebrali z rúk triednych učiteliek deviataci. Rozlúčila sa s nimi aj pani riaditeľka v spoločnosti primátora mesta a členov tisovského ZPOZ-u.

Nezabudli sme ani na ocenenie našich najlepších žiakov. Cenu za výborné študijné výsledky, za vzornú reprezentáciu školy a mesta v rôznych mimoškolských aktivitách, súťažiach, v olympiáde, v športe si prevzali na slávnostnom mestskom zastupiteľstve dve deviatačky. **Ocenenie riaditeľky Základnej školy** Tisovec – tablet - si vyštudovala **Laura Tremmelová** a hlavnú cenu **Cenu primátora mesta** – notebook – do svojich šikovných rúk dostala **Lenka Tokárová**. Obidvom srdečne blahoželáme a veríme, že i v ďalšom štúdiu budú dosahovať pekné výsledky.

Na záver želim vedeniu školy, všetkým kolegom, pedagogickým i nepedagogickým, zaslúženú dovolenku, žiakom pekné prázdniny, aby sme budúci školský rok začali oddychnúť a plniť elánu s aktívnou realizáciou novej školskej reformy.

Za celý kolektív Mgr. M. Svobodová

Tisovskí divadelníci opäť na celoslovenskej prehliadke

Divadlo a deti je názov celoslovenskej prehliadky ochotníckeho divadla, ktoré je zamerané na detského diváka. Národné osvetové centrum, ako organizátor, požíva už niekoľko rokov divadelné súbory hrajúce pre deti do Rimavskej Soboty, kde si už tento festival získal svoje stabilné miesto v kultúrnom kalendári. Počas dvoch dní sa viac ako 100 účastníkov stretlo, aby nielen súťažilo, ale aj potešilo deti svojimi inscenáciami. Všetkých 6 súťažiacich súborov hodnotila trojčlenná odborná porota a študentská porota. Tento rok sa festivalu zúčastnili aj herci Divadelného súboru Daxner s ich predstavením určeným predškolským divákom O babke ježibabke. V piatok, 14. júna 2024, v priestoroch divadla Havran svoju inscenáciu predstavili nielen porotám, ale najmä miestnym škôlkárom. Tí spolu s nimi „hrali“, spievali, aj so zatajeným dychom čakali, či ježibabka skončí v peci. Ako správna rozprávka, aj táto sa skončila šťastne a to najmä pre Dušana Kojnoka, ktorý si za postavu ježibabky odniesol cenu za herecký výkon.

Napísali o hre vo festivalovom denníku OZVENY /2/: DS Daxner Tisovec - O babke ježibabke

Slovo poroty: Perníková chalúpka inak

Tradičná ľudová rozprávka o súrodeneckej solidarite sa v podaní súboru Daxner z Tisovca mení na rozprávanie O babke ježibabke. A tu sa dostávame nie k interpretácii inscenácie, ale k jej koreňom. Začína súrodeneckou hrou v úvode, ale ozvláštnenou skutočnosťou, že postavu Janka hrá žena a podobne je to aj s inými postavami. Nevidíme celý príbeh a ani nemusíme. Inscenácia múdro počíta so spoluhrou detí, ktorú nadnesene môžeme nazvať interakciou. V skutočnosti sa do príbehu zapoja deti z hľadiska najmä predškolského veku a tvoria aj postavy. Zajačika, medveďa a slimáčika. Medveď je slabučký, ale slimáčik je zase zlý taxikár. Chodí, či lezie pomaly. Ťažko môže splniť želanie marienky a

Janka. A navyše Marienka ako dievča v sukni predsa nemôže liezť na strom. V príbehu sa nestopuje pôvodná predloha. Júlia Hodoňová umne predlohu prispôsobuje potrebám vývoja príbehu. Až v okamihu, kedy deti zistia, že zabúdli, začnú identifikovať svoju polohu. Až idú za svetielkom v lese, ktoré ich privedie k perníkovej chalúpke. Keď hladné odlomia medovníky, aby zahnali hlad, otvorí sa priezor ako na lodi a vidíme ježibabu s dlhým nosom a počujeme jej škrekľavý hlas. Interpreti chvíľu váhajú a potom vkĺznu do chalúpky. Tu sa príbeh opäť vracia k pôvodnej rozprávke. Ježibaba sa usiluje pripraviť o život Janka, ale sova mu prezradí nebezpečenstvo. Tu sa súrodenci rozhodnú dobehnúť ježibabu. No v tej chvíli zistíme, že nie je to ježibaba z tradičnej rozprávky, ale je to samotou trpiaca dobrá medovníkárka.

Deti sa ju rozhodnú zachrániť a navrhnú jej, že si ju adoptujú za starú mamu. Aby schudla, je do inscenácie vložený prvok fitness cvičenia, teda aktivity, ktorú najmenší diváci poznajú. Rozprávka sa skončí šťastným návratom domov, kde mamička detí upiekla koláč a deti priniesli jahody. V inscenácii sú použité dve figuratívne podoby zvierat. Pokiaľ mačka je len hračka, znak, bábka sovy je figúrou v príbehu, preto nestačí, že sa objaví z podzemia a stratí sa. Teda bábka sovy má byť stvárnená ako fungujúca postava. Na inscenácii, ktorá sa odohráva takmer v kontaktnom priestore je vidieť enormné herecké nasadenie všetkých účinkujúcich. Najviac je to vidieť na Ježibabke, ktorú hrá muž. Teda všetky zámeny majú svoj logický, ale aj emocionálny rozmer. Inscenácia je vitálnym interpretovaním známej predlohy do nového príbehu spojeného aj hrou detí z publika. Je popretkávaná humornými epizódami, ktoré sa odrážajú v spolupráci s publikom, napríklad známe pesničky. Je to spôsob ako vstúpiť do spoluhy s deťmi. Každý dostane svoje... deti v publiku aj cukríky...

Lubo Šarik

Rozhovor s režisérkou, herečkou Júliou Hodoňovou

Čo vás inšpirovalo k vytvoreniu tejto inscenácie?

Inšpirovali ma 3 veci. Náš herec, ktorý hral ježibabu a na neho som upravila klasickú rozprávku. Druhá vec je, že pracujem v materskej škole a chcela som vytvoriť niečo práve pre tieto malé deti. A po tretie si myslím, že deti poznajú rôznych nových rozprávkových hrdinov, ale tým klasickým rozprávkam sa už tak nevenujú, čiže chcela som sprístupniť deťom tie klasické rozprávky trochu inou formou.

Ako vznikol nápad na interakciu s deťmi na javisku?

Viem, že keď vtiahnete deti do deja, alebo aj dospelých, tak je to vždy pre nich väčší zážitok. My v našej materskej škole pracujeme metódami zážitkového učenia a to som trochu preniesla aj sem.

Ako sa vám hralo s ostatnými hercami?

Náš divadelný súbor pracuje v tomto zložení už 30 rokov, takže s týmito hercami nebol žiadny problém.

Ako sa vám hralo v tomto priestore?

Dobre. Ten kontakt s deťmi bol veľmi dobrý, pretože boli veľmi blízko. Chodíme po rôznych škôlkach, takže sa vieme prispôbiť každému priestoru.

ROZHOVOR S DIVÁKMI:

Ako sa vám predstavenie /ne/páčilo?

Ježibaba bola super!

Že tam boli Marienka a Janko, to sa mi páčilo.

Dobrá bola hlavne ježibaba.

Mne sa páčila Marienka, lebo bola pekná, bodkovaná ako lienka.

Páčilo sa mi všetko.

Ja budem tiež hrať v divadle, toto predstavenie sa mi veľmi páčilo.

Postrehy detskej poroty:

- pekná scéna

- najskôr som sa ježibabky zľakol, ale potom bola super, parádny nos mala

- deti učili k dobru, bolo tam aj poučenie

- bavilo ma to, aj keď už nie som malé dieťa

- Jankovi nebolo vidno do tváre cez čapicu

- spolupráca s deťmi z publika bola skvelá

Zdroj: festivalový časopis Ozveny č. 2

Radka Murárová, foto: archív autorky

Kade-tade svetom 12 Život na vlnách

Z činnosti primátora mesta v júni

Časť mojej pracovnej činnosti v tomto mesiaci:

01.06. – výkon svadobného obradu v obradnej sieni MsÚ Tisovec

03.06. – slávnostné prijatie maturantov SOŠ Tisovec v obradnej sieni

MsÚ Tisovec – odovzdávanie maturitných vysvedčení

- účasť na Rade Združenia miest a obcí Gemera a Malohontu

v Čerenčanoch

04.06. – kontrola interiérových prác v CIZS Tisovec pred pripravovanou

kolaudáciou

- príprava podkladov na valné zhromaždenie akcionárov StVS Banská

Bystrica – účasť na VZ v zastúpení mesta Tisovec

06.06. – kontrolný deň - realizácia projektu „Náučný chodník popod

Hradovú“ za účasti stavebného dozoru, investora, dodávateľa

a subdodávateľa

08.06. - výkon svadobného obradu v obradnej sieni MsÚ Tisovec

11.06. – pracovné rokovanie na MsÚ Tisovec so zhotoviteľom,

investorom a stavebným dozorom realizácie projektu výmeny vodovodu

na ul. Partizánskej a Daxnerovej

- účasť v kinosále MsKS Tisovec na programe pri príležitosti 690.

výročia prvej písomnej zmienky o meste Tisovec

12.06. – administratívna činnosť primátora na MsÚ

14.06. – festival Janka Plichtu - dychovky v areáli pri Daxnerovom dome

15.06. – účasť na rybárskych pretekoch MO SRZ Tisovec pri rybníku

- účasť na Trstí pri príležitosti 100. výročia Turistického oddielu Tisovec

17.05. – pracovné stretnutie v Banskej Bystrici k príprave projektovej

dokumentácie na projekt revitalizácie Tisovskej Šťavice

- pracovné porada na MsÚ Tisovec k príprave XXIX. Dní mesta Tisovec

a slávnostného mestského zastupiteľstva

18.06. – pracovné stretnutie na MsÚ s konateľom firmy Agrofarma

Dianiška - vzájomná spolupráca s mestom Tisovec, propagácia

a podpora rodinnej firmy počas Dní mesta Tisovec

- účasť na ekonomickej komisii

19.06. – celomestská brigáda „Za krajší Tisovec“ – kosil som okolo

MsKS Tisovec

Zúčastnilo sa celkovo 93 občanov, každému zúčastnenému srdečne

ďakujem

20.06. – kontrolný deň k projektu výmeny vodovodu na ul. Partizánskej

a Daxnerove za účasti zhotoviteľa, investora a stavebného dozoru

- pracovný výjazd do Jesenského – rokovanie k príprave 150. výročia

železničnej trati Jesenské – Tisovec

21.06. – 23.06. – služobná cesta delegácie mesta Tisovec do

partnerskej obce Ludgeřovice, v ČR na oslavy obce

24.06. – pracovná porada primátora s vedúcimi zamestnancami

jednotlivých oddelení

25.06. – slávnostné privítanie žiakov MŠ Tisovec v obradnej sieni MsÚ

Tisovec

26.06. – účasť na zasadnutí a rokovaní kooperačnej rady UMR

v Rimavskej Sobote – prioritné projekty pre mesto Tisovec / ZŠ Tisovec

– nové odborné učebne a projekt Obnova mestského domu Tisovec –

staré budova Radnice/

27.06. – kontrola primátora v teréne – pripravenosť exteriérov

a interiérov pred oslavami Dní mesta Tisovec

- účasť na programe ZŠ Tisovec – Letná tanečné show

28.06. – ukončenie školského roka pred ZŠ Tisovec

- slávnostné prijatie žiakov 8. a 9. ročníka ZŠ Tisovec a odovzdávanie

vysvedčení v obradnej sieni MsÚ Tisovec, pri príležitosti ukončenia

základnej školy

- privítanie delegácii z partnerských miest Putnok a Ludgeřovice na

MsÚ Tisovec ako aj divadelníkov zo srbskej Pivnice v obradnej sieni

MsÚ Tisovec

- slávnostné mestské zastupiteľstvo v kinosále MsKS Tisovec pri

príležitosti XXIX. Dní mesta a 690. výročia prvej písomnej zmienky

o meste Tisovec

- účasť na koncerte Davida Bílka v kinosále MsKS Tisovec

29.06.- vyhodnotenie kotlíkových špeciálí pri MsKS Tisovec

- účasť na programe Dní mesta

30.06. – podakovanie za návštevu a spoločné raňajky s delegáciami zo

srbskej Pivnice a českých Ludgeřovic

Bc. Ján Vengrín, MBA

Čo nám priniesol jún

Jún je mesiac, ktorého prvý deň patrí deťom. Deň detí sme oslavovali na pokračovanie, pretože tohtoročný jún nás prekvapoval slnečnými teplými dňami, ktoré neočakávane striedali dni uplakané, daždivé. Tak to bolo aj 4. júna, kedy sme si naplánovali športové a zábavné

aktivity detí a rodičov na školskom dvore, ale počasie hralo proti nám a vyhrávalo. Nevadí, sme kreatívni. A tak odpoľudnie s rodičmi sme pripravili v triede a aktivity pripravené na dvore sme absolvovali iba s deťmi v stredu 5.6. dopoludnia. Deti oslavovali tak svoj sviatok niekoľko dní a v našom živote im venujeme deň každý. V piatok 7. júna si naši predškôláci naplánovali Noc radosti. Na dvore pripravili odpoľudnie aktivít, ktoré mali deti absolvovať s rodičmi. No kôli dažďu sme všetko z dvora odložili a presťahovali sme sa do 4. triedy-Rozprávková. Rodičia, ktorí priviedli svoje deti, si pozreli program, v ktorom deti prezentovali len zlomok toho, čo sa počas roka naučili. Z interaktívnej tabule sa "usmievali" fotografie "niekedy

a teraz", ktoré boli dôkazom, ako sa ich deti menia. Najsladším bodom programu bolo rozkrojenie torty, ktorú spolu napiekli v triede. Bola ovocná a výborná. O občerstvenie sa postarali Mydlovci pripravenými chlebičkami, niektorí rodičia priniesli ovocie, a tak nám zostalo i na raňajky. Po rozlúčke s rodičmi sa deti v triede ešte spolu zahrali, umyli a fahli na lehátka. Noc bola pokojná, bez slzičiek a ráno /bola sobota/ si ich vyzdvihli rodičia. Nebola to len noc radosti, ale aj noc odvahy. Všetci absolvovali na výbornú. V poslednom júnovom týždni sme sa s predškôlkami lúčili 25. júna na Mestskom úrade v Tisovci, za účasti rodičov. Už tradične nám rozlúčku v Obradnej sieni pripravila komisia ZPOZ pri MZ a tri vstupy mali deti. Po podpise do pamätnej knihy mesta dostali budúci prváčikovia Osvedčenie a darčeky, ktoré určite využijú ako školáci. Na druhý deň 26. júna sa predškôláci lúčili so svojimi mladšími kamarátmi a so všetkými zamestnancami na školskom dvore. Samozrejme, pesničkami a spoločným tancovaním. Posledný deň školského roka 28. júna, sme, tak ako vo veľkej škole, rozdávali VYSVEDČENIA. Pretože u nás sú to len jednotky, zaslúžili si všetky deti aj nejakú odmenu, ktorou bola zmrzlina a cukrová vata. Určite si všetci zapamätáme takého "sladké lúčenie". Posledné objatia, trochu slzičky.... a niektoré deti už do materskej školy neprídu, pretože si užívajú dva mesiace prázdnin a potom 1. triedu. My sme pre tých, ktorí sa prihlásili cez prázdniny do materskej školy, pripravili 5 týždňov rekreačných a zábavných aktivít. Verím, že všetci prežijete prázdniny v zdraví a užijete si šťastné chvíle so svojimi deťmi. A po prázdninách ... hurá september ...

Júlia Hodoňová

Náš Tisovec

Takto smeroval svoj príhovor primátor Ján Vengrín na slávnostnom zastupiteľstve v júni. Týmto sa identifikujeme pri rozprávaní mimo Tisovca, dokonca to odznieva aj v zahraničí. Je to pocit, s ktorým sa radi stotožňujeme, pretože Tisovec je náš a je jedinečný. Súčasťou Tisovca je aj Rimavská Píla, kde je toto cítenie ešte silnejšie. Keď odchádzame z Tisovca, vždy si ho berieme so sebou. Je to stena, o ktorú sa v živote opierame. Cena Tisovca stúpa vždy pri oceňovaní tých, ktorí do tisovského príbehu prispeli často celoživotným dielom. Cenu mesta Tisovca udelil primátor Milanovi Slabejovi za fotodokumentáciu Tisovca a jeho okolia. Mal výstavy nielen na Slovensku. Jeho fotografie videli v Maďarsku, v USA, Českej republike. Cena primátora bola udelená bývalému primátorovi Petrovi Mináčovi, primátorom bol v Tisovci 28 rokov, obidvom turistickým občianskym združeniam a občianskemu združeniu OFF Road. Už sa stalo tradíciou oceniť vynikajúcich žiakov základnej školy, ocenenie dostali, Nela Tokárová a Laura Tremelová. V sobotu bol historický sprievod okolo námestia, kde sme mohli vidieť nielen obrazy minulosti, ale aj súčasnosti. Spestrením bola ukážka odvážneho cvičenia s deťmi občianskeho združenia Back to elements.

Náš Tisovec na pulze udalostí, jún 2024

Udalosť je pamäť ľudského úsilia, to je nielen osobné obetovanie, ale výsledok, ktorý nám priniesie poznanie našich možností. 8. a 9. júna sa na Košianove konali Majstrovstvá Slovenska Trial off Road

terénnych špeciálne upravených vozidiel. Trate a organizáciu zabezpečilo Občianske združenie OFF extreme Tisovec. Krkolomné trate a organizáciu dňom i nocou zabezpečili členovia tohto združenia, Milan Mucha, predseda, riaditeľ pretekov, a Jaroslav Perenchay, Dušan Stožek, Patrik Gažúr. 28 posádok sa uchádzalo o prvenstvo. Skúsili aj Česi a Maďari. Niektorí síce skúsili, ale nezahládli.

11.6.bolo v kinosále dramaticko-hudobné pásmo k 690. výročiu prvej písomnej zmienky o Tisovci. Historické pripomienky so slovom a hudbou boli vizitkou kultúry a dejín Tisovca. Tisovec vo víre udalostí zasiahol aj mor, nedávno pandémie. V roku 1968 to bola okupácia vojskami Varšavskej zmluvy s následnou normalizáciou. Rok 1989 bol ďalším zlomom v politike a ekonomike. 22. júna sa konalo valné zhromaždenie Urbariálnej spoločnosti v Tisovci. Správa o obmedzení možnosti predaja nehnuteľností v ochranných pásmach národného parku Muránska planina a v chránených areáloch Pramenná oblasť Rimavy, Tisovský kras, nepríjemne zasiahla majiteľov nehnuteľností v týchto oblastiach. Nie je možné ich predať, musia sa najskôr ponúknuť štátu. Je to nehoráznosť, ako sa vyjadrila jedna členka spoločnosti. Zaujímavé je, že sa to uplatňuje od 1.1.2024. Sľuby pri zonácii ostali zabudnuté a na práva občanov sa kašle. I napriek obmedzeniam bol vykázaný zisk a vyplatili sa skromné dividendy.

19. júna bola celomestská brigáda na skrášlenie Tisovca. Primátor Ján Vengrín a päť poslancov boli nositeľmi tejto iniciatívy, zúčastnilo sa 88 občanov. Na námestí v ten deň bolo rušno, vyplácali sa i peňažné dávky na pošte. Dal sa vidieť „blahobyť“ Tisovca, robil sa poriadok. Tento blahobyť je núdza Tisovca, treba si to užiť, kto, ako. Už sa nemusí pre dávky chodiť peši, dajú sa odviesť aj v aute. V obchodoch máme všetko, tak dávky štátu sa istotne zužitkujú. Máme sa čo obracať.

Táto doba si vyžaduje schopnosť vykonávať moc

26.jún-zasadnutie tisovských poslancov. V intereláciách sa zjavil znova problém prevádzkovania informačného strediska na Burde. Občianske združenie Nová Burda doteraz nemá jasno, ako to bude fungovať a začo. Každý chce, aj ministerský úradník, ale skutočnosť narazila na štátnu administratívnu mašinériu, ktorá nám zmohutnela. Občan sa len s úžasom pozerá, čo dokáže bludisko úradov, treba sa spamätať.

V programe zasadnutia bolo i zrušenie škôlky na Rimavskej Píle. Poslanci odsúhlasili zrušenie škôlky, zhasla fajka. Čo bude v septembri, škôlka bude pre niektoré ročníky povinná, niet čo Piľanom závidieť. Ťažko sa tam bude definovať táto povinnosť pre občana. Nie je občan ako občan, Píla je dedina, tak si poradí alebo sa zatne.

Ostatné body programu sa jednohlasne schválili. Prázdniny sú pred nami a prázdno tu nebude, ale teplo dosť.

Diskusia tiež bola, načrtol sa problém, ako sa vlastne vykonáva moc v Tisovci a na Rimavskej Píle. Nezjavil sa nám doteraz poslanec za BBSK, ani sme nezbadali, žeby tu bol niekto z vedenia (dokončenie na s. 5

Generácia budúcnosti

rozhovor s Romanou Dianiškovou, konateľkou spoločnosti Agrofarma Dianiška s. r.o.

Budúcnosť si treba pripraviť. Nezvratnou je obmena generácií, ktoré budú rozhodovať o Tisovci. Čas sa nedá zastaviť, kúpiť, ukrájať každému zo životnej púte. Romana zmaturovala na evanjelickom gymnáziu v roku 2015. Dostala tu kvalitné vzdelanie a pokračovala vo vysokoškolskom štúdiu v Nitre na poľnohospodárskej vysokej škole so zameraním na agro ekonomiku. Úspešne ju skončila s diplomom. Vrátila sa do Tisovca, do rodinnej firmy. Má dvoch synov, Eliáša a Tadeáša. Jej sen sa naplnia, má usporiadanú rodinu a žije v Tisovci.

Z Tisovca mladí ľudia odchádzajú za uplatnením sa v živote. Ty si sa rozhodla po ukončení vysokoškolského štúdia pre Tisovec. Prečo?

RD: Od malička u mňa rodičia pestovali vzťah k pôde, k práci na poli, k zvieratám. Jaslište sú pôvodným majetkom Dianiškovcov, kde hospodáril ešte môj starý otec a stali sa mojim druhým domovom. Vyrastala som tu spolu s bratom a bratrancami. Dôležitým pre život je vypestovať si zmysel pre povinnosť, prácu a rodinu, to sa podarilo. Niekedy to bolo tvrdé, ale teraz som rodičom za to vďačná.

Žiješ so svojou rodinou v Tisovci. Si tu spokojná?

RD: Som spokojná. Tisovec ma obdaril úžasnou prírodou. Mám tu prácu, ktorá ma baví. V Tisovci však chýbajú štruktúry, ktoré by tu skvalitnili život a vzhľad Tisovca neposkytuje dojem, že tu nie je úpadok, to treba zastaviť. Myslím, že to nestojí len na mne alebo na poslancoch a primátorovi, je to aj na občanoch, ktorí žijú v Tisovci.

Čo ti dal Tisovec?

RD: Kvalitné, hlavne stredoškolské vzdelanie, gymnázium mi dalo vtedy možnosť nazrieť do sveta, čo inde nebolo možné, bola som pripravená kráčať životom. Keď som sa vracala zo štúdií v Nitre do Tisovca, bol to pocit spokojnosti na duši a pocit domova, to sa nedá zaplatiť. Tisovec to dáva ako dar, ktorý dostane každý, kto sa sem vráti.

Rozmýšľala si o budúcnosti svojich detí?

RD: Mať deti v tejto búrlivej dobe je vec nielen osobná, ale môžeme to nazvať povinnosťou nielen pre budúcnosť Tisovca, ale aj Slovenska. Slováci patria a budú patriť do Európy. Uvedomujem si, že na deti treba mať čas, tu ustupuje všetko ostatné. Vedeť ich k športu, snažiť sa, aby boli súčasťou prírody, rodinnej firmy, čo je dôležité pre budovanie vzťahov. To je kapitál, z ktorého budú žiť a dúfam, že šťastne. Pôsobenie rodičov a prostredia buduje pocit bezpečia, to je pre deti dôležité. Učia sa prijímať hodnoty, ktoré im dáva rodina, to je dôležité pre ich život.

Podieľaš sa na rozhodovaní nielen v rodine, ale aj vo firme. Hľadáš v rozhodovaní kompromis, dohodu, alebo používaš svoju autoritu?

RD: Rozhoduje sa každý, je to denný chlebič života. Ako si odložíme z tohto chleba, to záleží od nás. Ja som sa naučila a stále sa učím nájsť pri rozhodovaní záujem rodiny a firmy, to si treba stanoviť, a potom je to ľahšie. V rodine a firme sa rozhodujeme spoločne, musia tu fungovať dobré vzťahy, potom sa dá všetko dosiahnuť aj prosperita, to pokladám za dôležité.

Si v Tisovci spokojná, alebo to tu vidíš ako zabudnutú krajinu?

RD: Som v celku spokojná, doma, v prírode, vo firme, ale uspokojiť sa s Tisovcom nemôžem. Za pocit spokojnosti treba niečo urobiť, to sa usilujem, prispievam k tomu aj naša firma, ale nestlačíme na všetko. To musíme chcieť všetci, aby sa výzor Tisovca zmenil k lepšiemu. Angažujem sa spolu so svojim životným partnerom, Erikom Lopušným, pri výchove športového ducha detí. Venujem sa malým deťom, najmä deťom predškolského veku so zámerom získať návyky na športovú aktivitu. Erik sa venuje starším deťom. Podmienky pre túto činnosť sú v športovom areáli Rudolfa Valenta.

Čo by malo byť podľa Teba v Tisovci prioritou?

RD: Využiť potenciál Tisovca a Rimavskej Píly na rozvoj agroturistiky a turistiky. Chce to však investície. Rozhodne zlepšiť zdravotnú a sociálnu starostlivosť, štruktúru služieb. Štát a samospráva zlyháva, spoliehajú sa na občanov.

Ako vnímaš doterajšie pôsobenie poslancov a primátora v tomto volebnom období?

RD: Nezdedili zlaté rúno, ale ešte môžu veľa, nie som zatiaľ spokojná. Treba podporiť aj podnikateľský sektor a stanoviť priority, to sa zatiaľ nedeje. Musí lepšie fungovať lokálna ekonomika.

Ovplyvňuje Tvoj život politická scéna na Slovensku?

RD: Už to dlhšie nesledujem. Je to bez hodnôt, často chýba morálka a spoločný cieľ. Politika má slúžiť ľuďom, nie politikom a ich ambíciám mať moc.

Myslíš, že Európska únia je pre Slovensko perspektívne riešenie?

RD: O tom netreba pochybovať, máme súdené

žiť v Európe, tam patríme. Treba však postupne vyrovnáť ekonomické podmienky s vyspelými štátmi. Dôležité je naštartovať ekonomiku, aj tisovskú. Sem musia peniaze prichádzať, nie odchádzať.

Sú peniaze rozhodujúce? Myslíš, že prioritná je osobná sloboda a ekonomická sloboda?

RD: Peniaze v súčasnej dobe hýbu svetom viac, ako kedykoľvek predtým. Sú nástrojom života, bez nich sa nevieme zaobiť, sú pamäťou dobrých skutkov a dobré skutky potrebujeme. Bez peňazí neexistuje osobná a ekonomická sloboda. Nedá sa cestovať, nakupovať, žiť. Peniaze nám pomáhajú sa rozhodnúť a motivujú nás. Osobná a ekonomická sloboda je potreba súčasnosti a zároveň skúška našej zodpovednosti. Vidno nedostatok peňazí u ľudí, ktorí žijú z nich. Nemôžu si dovoliť napríklad kvalitné potraviny, služby. Je to aj o finančnej gramotnosti a vzdelávaní o ekonomických záležitostiach. Lokálna ekonomika je zatiaľ neznámy pojem, tiež jej funkčnosť, Tisovec v tom viditeľne zaostáva. Stále sú tu možnosti nielen pre mladšie generácie v podnikaní.

Máš úctu k úspechu. Myslíš, že môžeš vstúpiť do histórie a príbehu Tisovca?

RD: Úspech si treba číť. Môj otec Peter a jeho brat Miroslav, založili Agrofarmu Dianiška. Pracovalo sa od vidím do nevidím, sobota-nedeľa ako sviatok tieto dni neexistovali. Sme tu a ja zbieram odvahu pokračovať v tomto, cítim to ako záväzok. Naďalej bude snaha prispieť k úspechu Tisovca.

Uvedomujem si, že sme súčasťou Tisovca. Do jeho histórie sme už vstúpili. Príbeh Tisovca je aj mojím príbehom aj tých, ktorí tu žijú a chcú tu žiť.

Patríš ku generácii budúcnosti. Čo s týmto vedomím urobíš?

RD: Je to bremeno zodpovednosti, nielen za rodinu, deti. Verím, že v Tisovci sa nájdu ľudia, ktorí budú vedieť a vidieť, čo treba robiť aby bol Tisovec krajší. Musia však tu žiť, aby vedeli nájsť cestu k lepšiemu. Vízia budúcnosti sa zakladá teraz a dotýka sa nás všetkých.

Čo chceš povedať Tisovcu a svojej generácii?

RD: Žime tu tak, aby sme boli spokojní. Moja generácia a mladší si musia uvedomiť, že my sme tiež Tisovec a história nám nastaví zrkadlo našej úspešnosti. Náš úspech je aj úspechom Tisovca.

Takéto rozhovory sú aj s povelou Tisovca. Informácie, názory ovplyvňujú verejný priestor, v ktorom žijeme, a myslenie ľudí. Toto je jeden z mnohých príbehov, ktoré vznikli v Tisovci. Agrofarma Dianiška dostala prestížne ocenenie za rok 2023. Peter Dianiška dosiahol prvenstvo, najúspešnejší agromanažér v tejto kategórii na Slovensku. Je to aj záväzok pre budúcnosť. Práve rodinné firmy v oblasti agropodnikania sú v Tisovci úspešné, to znamená, že nastupujeme na cestu prosperity Tisovca. Musia sa však pridať ďalší.

Zhovárал sa Vladimír Pašiak

Útržky z kroniky

Tohoto roku / 1909 / sa previedla i voľba notára na miesto penzionovaného Šetinu. Služný Remenyik v momente voľby ohlásil troch úradných kandidátov a tým voľba bola faktične predurčená. Kandidát Weiser nevie ani slova slovensky, druhý kandidát Gál je oddaný nápažu /a onedlho izomrel na pijácku triašku/, nezostalo tedy nič iného ako vyvoliť predurčeného úradného kadidáta Karola Szantó - va a ten úradoval až do prevratu. Bol to človek pracovitý, ale slovenčinu oflinkoval nemilosrdne a pridával nášmu mestu akýsi orientálny výzor.

Helena Pašiaková

Jún v knižnici

Aj v tomto už letnom mesiaci sme pre našich čitateľov, používateľov pripravili niekoľko zaujímavých podujatí. K tým vzdelávacím patrila prezentácia k programu 690-ročný Tisovec, ktorý mal premiéru 11.6.2024 - dopoludnia pre žiakov a študentov miestnych škôl, popoludní pre širokú verejnosť. Keďže program mal naozaj dobrú odozvu, plánujeme jeho reprízu v septembri, počas Clementisových dní.

24.6.2024 sme privítali medzi žiakmi Základnej školy Dr. V. Clementisa detskú spisovateľku Ivonu Ďuričovou, ktorá (aj keď býva v Ivanke pri Dunaji) pochádza z Rožňavského Bystého. Malebná rodná dedinka jej dala základ pre jej citlivú dušu. A svoj rodný Gemer stále nosí vo svojom srdci. Fotografuje, venuje sa

hudbe a rada spája pekné obrázky so slovami. Najradšej má poéziu. Do literárneho sveta vstúpila v roku 2007 s básňami pre dospelých. Využitím ponuky napísať básničky pre deti, priam skočila do detského sveta. Napísala už mnoho detských kníh, v ktorých vie deťom krásne priblížiť hrajúce sa zvieratká, kvietky, vtáčky, písmenká aj číslice ... A práve krásu slova sme odhaľovali na našej besede. Veď rýmy v knižkách Ivony Ďuričovej len tak hrajú svojou rytmikou, nabádajú malých čitateľov k čítaniu, sú plné hádaniek, nádherných obrázkov. O tom, že sú aj

veľmi obľúbené medzi malými čitateľmi, nás presvedčili aj deti, z ktorých tí najodvážnejší niektoré básničky zarecitovali. Čas bol aj na všeobecné otázky a odpovede, z ktorých sme sa dozvedeli, koľko veľa ľudí pracuje, kým sa detská kniha dostane od myšlienky spisovateľa až na pulty kníhkupectiev, či do knižníc, že ako prvú knihu spisovateľka prečítala dodnes obľúbenú Guľko Bombuľko, že veľmi rada chodila ako dieťa do knižnice a stále knižnicu navštevuje nielen na besedách, ale aj si požičiava knihy, že pod vianočný stromček pripravuje ďalšiu detskú knihu. A keďže má blízko aj k hudbe, na záver sme si všetci spolu zaspievali. No a nechýbala ani autogramiáda a spoločné foto na pamiatku.

Až do konca júla si v priestoroch knižnice môžete prezrieť Najkrajšie knihy, kalendáre či propagačné materiály o Slovensku za rok 2023 zo súťaže, ktorú každoročne organizuje Slovenský syndikát novinárov - Klub fotopublicistov, a na ktorej tohto roku naše mesto Tisovec získalo ocenenia za dve svoje publikácie.

Keďže sme aktívni aj na facebooku, kde si pripomínáme výročia zaujímavých osobností či udalostí, v júni nechýbali ani takéto informácie. Pripomenuli sme si 110. výročie narodenia rumunského básnika Iona ȘIUGARIU (vl. menom Ion Soreanu), vojaka, ktorý sa zúčastnil oslobodenia Tisovca, a tiež 205. výročie narodenia spisovateľa, folkloristu, zberateľa tisovských rozprávok, učiteľa, kňaza, redaktora, prekladateľa, tisovského rodáka Jonatána Dobroslava Čipku. Tiež sme si zaspomínali na staré časy v našom meste - ako sa kedysi Tisovčania kúpali v miestnych potokoch, či na udalosti predchádzajúce 1. sv. vojne a pamätník, ktorý v meste postavili na pamiatku obetí tejto krvavej udalosti.

Do knižnice sa v júni zaregistrovalo 15 nových čitateľov. Celkovo knižnicu navštívilo 527 používateľov, z toho 242 čitateľov si vypožičalo spolu 1072 kníh. Poskytli sme 13 bibliografických informácií, vypracovali 1 rešerš podľa zadania čitateľov, v rámci medziknižničnej služby sme z iných knižníc vypožičali 5 dokumentov. Do knižného fondu sme zaevidovali a skatalogizovali 27 nových kníh v hodnote 376,00 €.

A na záver patrí poďakovanie Fondu na podporu umenia, ktorý náš projekt "Nové knihy v knižnici = spokojní čitatelia v meste" podporil sumou 1600,00 €. Nákup kníh z projektu budeme realizovať do marca 2025. Ďakujeme.

Mirka Kojnoková

(dokončenie zo s. 4)

Banskobystrického kraja. Úctu na slávnostnom zastupiteľstve nám prišli prejavovať z Českej republiky, Maďarska a plochá zem asi končí pred Banskou Bystricou. Chýba nám analýza pripomienok občanov, ktoré by sa mali prerokovať v komisiách zastupiteľstva, to nám odchádza do zásobníka problémov, ale oni sa ukážu znova. Možno v inej forme. Čas ich nezožerie, iba ich zakonzervuje.

Nebojme sa bude dobre, a keď nebude dobre, nebude to také zlé

Takto sa dá čítať súčasná politika koalície, opozícia sa nepočúva. Vraj sa bude zase deliť koláč moci. Skorá jeseň to všetko vyrieši. Otázkou je, či k spokojnosti politikov, alebo sa bude brať do úvahy aj hlas ľudu.

Mediálne súboje našich vrcholových politikov sa znova dostali do roviny obviňovania, nevraživosti a vždy sa v každej relácii spomínajú peniaze. Vyzerá to tak, že žiadne zmierenie nebude. Zmieriť sa s takýmto stavom musia ľudia, lebo politici sa škriepia

690-ročný Tisovec

Kolesá histórie sa točia neustále. Aj tej našej, tisovskej. Hoci archeologický výskum na Hradovej potvrdil osídlenie už v mladšej dobe bronzovej, naše mesto získalo svoj "rodný list" v podobe 1. písomnej zmienky v listine uhorského kráľa Karola Róberta vydané 26. júna 1334 na Vyšehrade v súvislosti s výmenou majetkov medzi kaločským arcibiskupom Ladislavom, ktorému Tisovec dovtedy patrila, a sedmohradským vojvodom Tomášom.

A tak ako v rodinách si pripomíname rôzne životné jubileá, v tomto roku oslavuje aj naše mesto - a to už 690 rokov. Pri tejto príležitosti sme dňa 11.6.2024 pripravili literárno-hudobné pásmo, v ktorom sme aspoň v stručnosti priblížili najzaujímavejšie črty z histórie Tisovca - povesti o múdrej Vande, významné osobnosti, udalosti - aj tie nepríjemné, ako je mor, cholera, turecké plienenie, požiare. Spoznali sme možnosti zamestnania obyvateľov, i jeho straty v priebehu rokov, možnosti vzdelania - tie skoršie, i tie súčasné. Pozreli sme sa aj na problémy našich predkov; viete že ich napríklad trápila rýchlosť idúcich áut na Sládkovičovej ulici, ktorá bola preto v roku 1932 znížená na rýchlosť 6 km/1 hod.? Ukázali sme tiež, čo trápí dnešných Tisovčanov - rušenie podnikov, čierne skládky, "ošarpané" budovy; ale aj na čo môžeme byť hrdí - kultúra, šport, občianske aktivity...

A hoci sme v programe nenazreli do všetkých zákutí našej histórie i súčasnosti, aspoň sme ukázali, že v Tisovci je stále čo odhaľovať, čo spoznávať, čo zveľaďovať. Aby aj naši potomkovia mohli byť o 50, 100, 200 rokov hrdí na nás tak, ako my sme hrdí na našich predkov, ktorí zaslúžili tento pekný a pre nás vzácny kúsok zeme.

Tak ŽIVÍJÓ Tisovec, ŽIVÍJÓ Tisovčania!

A tu chceme poďakovať všetkým, ktorí sa na programe podieľali:

Autorkou scenára a moderátorkou programu bola Helena Pašáková, sprievodcami históriou boli Monika Koncošová, Juraj Genčanský, Michal Stejskal, o hudobné vstupy sa postarali členovia Mužského spevokolu S. Daxnera pod vedením Gabriely Rufusovej a učiteľa ZUŠ Tisovec - Milan Matucha a Peter Kubín, od techniky Štefan Sabó (pozn.red.: a Miroslava Kojnoková).

Mirka Kojnoková

o naše peniaze a moc. Mali by si uvedomiť, že politika a moc je služba ľudu. Kapitál dôvery nie je nekonečný, presúva sa tam, kde ľudia uznávajú za vhodné a lepšie. Politici tvrdia, že to, čo sa deje, je vôľa ich voličov. Vyzerá to tak, že ostatní sú im ľahostajní, ale toto sme už tu mali a zdá sa, že sme sa nepoučili. Tak sa musíme lopotiť sami, keď sa prevrátime, vždy sa treba snažiť dostať na kolesá života. Treba dúfať, že nový prezident bude rozumieť ľudu.

Keby nebola nádej, život by bol iba o sklamaníach

Je to v Tisovčanoch, Piňanoch zakorenenej históriou, na ktorú sme hrdí. Nádej je všade okolo nás. Denne sa dá objaviť, a tým sa povzbudíme. Nezáleží na veku. Je to o nás, ktorí tu žijeme a spoľahneme sa na seba. Keď sa máme na niekoho spoľahnúť, tak je vždy východisko z núdze. Nádej je zdravý rozum, keď ho niet v politike, tak sa zaručene nájde u ľudí. Náš Tisovec s Rimavskou Pílou je nádej.

Vladimír Pašiak

